

Р Е Ш Е Н И Е

№ 638 / 26.10.2017 година, гр. Хасково

В ИМЕТО НА НАРОДА

Хасковският районен съд Първи граждански състав

На двадесет и седми септември през две хиляди и седемнадесета година

В публичното заседание в следния състав:

Председател : **Мария Ангелова**

Членове :

Съдебни заседатели:

Секретар Диляна Славова

Прокурор

Като разгледа докладваното от съдия Мария Ангелова

Гражданско дело номер **2919** по описа за **2016** година, за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявени са от М.Б.П. с ЕГН ***** ***; против „Юробанк България“ АД, с ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление в гр. София 1766, район „Витоша“, ул. „Околовръстен път“ № 260, представлявано от Д.Б.Ш. с ЕГН ***** - изпълнителен директор и М.И.В. с ЕГН ***** – прокурист; обективно съединени искиове с правни основания чл.26 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.143 и чл.146 от ЗЗП; чл.124 ал.1 от ГПК; чл.55 ал.1 и чл.86 ал.1 от ЗЗД.

Ищцата твърди, че съгласно договор за банков кредит № HL35069/03.06.2008 г. между нея и „Юробанк И Еф Джи България“ АД /понастоящем „Юробанк България“ АД/, бил сключен договор за кредит, обезпечен с ипотека, нужен ѝ за покупка на недвижим имот. Кредитът ѝ бил предоставен в размер на равностойността в швейцарски франкове на 58 770 лева, въпреки че фактически бил отпуснат и усвоен в лева. Ищцата се задължила да погаси кредита за 360 месеца на месечни анюитетни вноски с размер по погасителен план, а именно - 284,98 шв. франка. Само три месеца след сключване на договора, банката едностранно променила размера на погасителната вноска, като увеличила стойността ѝ с 29,78 шв. франка на 300,72 шв. франка, считано от 06.09.2008 г., като частта от погасението на главницата се намалило, а на лихвата се увеличила. След още два месеца, считано от 06.11.2008 г., вноската се увеличила на 319,49 шв. франка, с 34,51 шв. франка повече от първоначално уговореното, а считано от 06.12.2008 г. - на 333,15 шв. франка, с 48,17 шв. франка повече от първоначално уговореното. Считано от 06.11.2012г. вноската била намалена на 325.61 шв. франка, но останала с 40.63 шв. франка повече от първоначално уговореното. В резултат на увеличението на месечните вноски /намаление по главницата и увеличение на лихвата/ завишена била и годишната такса за управление на кредита, която била в размер 0,3% върху размера на непогасената главница. Въпреки несъгласието ѝ с едностранното изменение на договора, ищцата продължила коректно да заплаща ежемесечните вноски под риск от предсрочна изискуемост на кредита при спиране на плащанията. Съгласно чл.1 ал.1 от договора, на ищцата бил предоставен кредитен лимит в швейцарски франкове, чийто размер бил равностойността на 58 770 лева, но каква точно сума в швейцарски франкове се равнявали към момента на сключване на договора, в последния не се уточнявало. Приложение № 1 към договора, предвид чл.1 ал.3, било подписано от страните непълнено с конкретни данни, като полагането на ищцовия подпис било едно от условията, за да получи искания кредит в лева. Съгласно чл.2 ал.1 от договора, неизвестната равностойност в швейцарски франкове на 58 770 лева - се превеждала по блокирана сметка, открита на името на ищцата, от която обаче не бил усвоен кредитът, а от друга нейна сметка - в лева по чл. 2 ал.3. Едва от представения на ищцата по-късно погасителен план, разпечатан на 10.06.2008

г., тя разбрала, че всъщност дължала не реално получените 57 770 лева, а 49 370 шв. франка. В периода на изпълнение на договора за кредит курсът швейцарски франк/лев се покачил значително, а съгласно чл.6 ал.2 от договора, задължението ѝ било да връща кредита на погасителни вноски в швейцарски франкове, т.е. дължали се анюитетни вноски във валута, каквато реално не била получила. Така тя внасяла различни по размер вноски в лева за една и съща вноска в шв.франкове.

Банката извършила едностранните изменения на лихвения процент по кредита, основавайки се на клаузите на чл. 3 ал. 1 и ал. 5 и чл. 12 ал.1, а възлагането на тежестта от промяната на курса на франка единствено върху кредитополучателя - на клаузите на чл.6 ал.2 и чл.22 ал.1, които клаузи ищцата счита за неравноправни и нищожни. Клаузите на чл.3 ал.1 и 5 и чл.12 ал. 1 касаели възможността за едностранна корекция на БЛП, без възможност за договаряне, както и едностранно изменение на дължимата месечна вноска, размера на лихвите и таксите по договора, като решението за корекцията и размера на изменението било поставено изцяло в избор на банката, без да е обвързано от ясни и предварително фиксирани критерии за това - кога и с какъв размер може да се изменят вноски, лихви и такси; предвид на което и на основание чл.143 т.3, 10 и 12 от ЗЗП били неравноправни. В договора липсвало съгласие за това, как се сформира и какво влияе на БЛП, влияещ на размера на дължимата лихва. На това сочела и клаузата на чл.12 ал.2, че тези промени се съдържат на интернет страницата на банката или че са обявени на табло в салоните на банките. В случая, цената на услугата, т.е. лихвата, която трябвало ищцата да заплаща била значително завишена. За нея като потребител обаче, в договора била предвидена възможност да се откаже от договора за кредит, само ако заплати значителна такса върху размера на предсрочно погасената главница /чл.8 ал.2/. Клаузите на чл. 3 ал. 1 и ал. 5, чл.12 ал.1, чл.6 ал.2 и чл.22 ал.1 от договора били неравноправни и по смисъла на чл.146 ал.1 от ЗЗП, тъй като не били индивидуално договорени, а и нещо повече – в договора изцяло липсвали договорени основания, позволяващи на банката, да променя условията на договора. Доколкото в договора се сочело, че БЛП се определя от банката, действия незабавно и автоматично и не подлежи на договаряне, то липсвало индивидуално договаряне между страните за това, как ще се определя размерът на лихвата и месечната вноска. Същото се отнасяло и за размера на кредита в швейцарски франкове, видно от празните полета в Приложение 1 към договора. Самият договор за кредит бил типов, предложен стандартно на голям брой кредитополучатели, а цитираните клаузи били част от съдържанието му, предварително изготвено и предложено на ищцата като потребител, без да имам право и възможност да търси предоговарянето им. Банковият кредит бил финансова услуга по смисъла на чл.144 от ЗЗП, вр. § 13 т.12 б."б" от ДР, която норма била заимствана от чл.3 от Директива 93/13 ЕИО на Съвета относно неравноправните клаузи в потребителските договори. Предвид изложеното, неравноправните клаузи на процесния договор не следвало да обвързват ищцата, като потребител. Освен това, в случая не бил съобразен и чл.58 от ЗКИ, предвид на което налице бил вторият елемент от фактическия състав на чл.143 от ЗЗП - посочената клауза от процесния договор съдържала уговорка, която не отговаря на критериите за добросъвестност. Още на следващия месец след сключването му, недобросъвестно кредитът бил продаден на „Бългериен ритейл сървисиз“ АД - „свързано лице“ с банката, без да е нито кредитна, нито финансова институция, без право да извършва дейност по преуреждане на първоначално договорените условия по размера на лихвения процент по кредита. Извън посоченото, в условия на намаляване на основните пазарни индекси и цена на кредитен ресурс, БЛП по договора също следвало да бъде намален, а не да бъде поддържан в същия размер или да бъде увеличаван. Що се отнася до чл.22 ал.1, чл. 6 ал. 2 и чл. 22 ал.1, вр. чл. 1 и чл.2 от договора, те представлявали неравноправни уговорки и на основание чл.143 ЗЗП. Поemanето едностранно на всички рискове и вреди от нестабилността на финансовия пазар, върху която ищцата не можела да влияе, я поставяло като потребител в изключително неравностойно положение. Разликата в курса на швейцарския франк към лева към момента на отпускане на кредита и към момента на погасяване на вноските по него, представлявала положителна величина, формирана след служебно превалутиране от банката, по неин търговски курс към

всеки от двата момента, която се явявала печалба за банката, успоредно с договорената възнаградителна лихва. Тази разлика не била част от основния предмет на договора за кредит, нито представлява цена на финансова услуга (т. 59 от решение по дело С-26/13 на СЕС), а била печалба на банката за сметка на кредитополучателя. Чл. 22 от договора бил само формално спазване от страна на банката на принципа на добросъвестност по чл.143 ЗЗП, т.к. липсвали ясни и прозрачни условия на договора. При липса на яснота за конкретните обстоятелства, върху които определен фактор можел да влияе, знанието за самия него не носел информация за механизма на действието му и резултатите от проявлението му. Така ищцата останала неинформирана за начина, по който промяната във валутния курс е възможно да повлияе върху конкретните ѝ задължения за погасяване на кредита. Тя умишлено била подведена, да сключи неизгоден договор. Следвало да се съобрази и чл.4 § 2 от Директива 93/13/ЕИО. В случая, не можело да се счита още, че чрез превод в блокирана сметка на ищцата се предава собствеността върху швейцарските франкове, доколкото договорът за заем бил реален, а реално получената сума била в лева. ЗПУПС регламентирал начина на изпълнение на паричните задължения, уговорени в чужда валута /чл.34, чл.39 ал.1 т.2, чл.64 ал.5 и ал.7, чл.66, чл.68 и др./. Клаузата на чл.6 ал. 2 от договора противоречала на чл. 1 ал.1. Според чл.2 ал.3, задължението по кредита било превалутирано от франкове в лева още към датата на отпускане на кредита по смисъла на понятието превалутиране, дефинирано в чл.20. Така погасителният план не отговарял нито на промяната на валутата на задължението, нито на целта на договора, тъй като бил в шв. франкове, а не в лева. Дължимата по договора сума била всъщност 58770 лева, каквато сума фактически била отпусната от банката и усвоена от ищцата, и каквато следвало да бъде върната. По гореизложените съображения за неравноправност, като нищожни следвало да се прогласят и следните клаузи от договора: чл.7 ал.2, който текст следвало да се коригира според чл.72 ал.2 от ЗЗД, чл.22 ал.2, чл.12 ал.1. В случая неприложима била разпоредбата на чл.144 ал.2 от ЗЗП, т.к. липсвали нейните специални изисквания и т.к. следвала да се тълкува във връзка с чл.143 т.10 от ЗЗП. Ответникът извънсъдебно вече бил признал неравноправността на процесните договорни клаузи, със сключването на споразумение за промяната им между него и КЗП, с цел последната да оттегли съдебния си иск срещу него.

Ако съдът постановял, че цитираните клаузи от договора за банков кредит са нищожни, то платеното на основание тях било платено без основание - за периода от 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г. /за 5 години преди подаване на исковата молба/ разликата между предварително договорените анюитетни вноски и заплатените от ищцата 60 завишени такива била общо в размер на 2066,27 шв. франка, надплатената такса за управление на кредита 9,61 шв. франка, а надплатените курсови разлики франк/лева – 10 670,95 лева - всички общо с легова равностойност към 23.12.2016 г. – 14 463,27 лв. /2075,88 шв. франка x 1.82685 = 3792,32 лв. + 10670,95 лв./. Върху така изчислените суми, на основание чл.86 от ЗЗД, се дължало и обезщетение в размер на законната лихва върху надплатените суми за периода 01.01.2014 г. - 23.12.2016 г. /три години назад от датата на предявяване на иска/ в размер на: 224.21 шв. франка върху надплатените анюитетни вноски и 1 002,63 лева върху надплатените курсови разлики франк/лев с обща легова равностойност към 23.12.2012 г. - 1412,23 лв. /224,21 шв. франка x 1.82685 = 409,60 лв.+ 1002,63 лв./.

Предвид изложеното, ищцата иска, съдът да постанови решение, с което:

- да обяви следните клаузи от договора за кредит № НЛ35069/03.06.2008 г. за неравноправни и нищожни като противоречащи на закона /Директива 93/13/ЕИО, чл.146, чл. 143, т.3, 10, 12 и 13 от ЗЗП, вр. чл.26 ал.1 от ЗЗД/ а именно: чл.3 ал.1, който следвало да бъде предроговорен между страните, чл.3 ал.5, чл.6 ал.2, чл.7 ал.2, чл.12 ал.1, чл. 22 ал.1 и ал. 2;

- да замести съдържанието на чл.6 ал.2 – в частта: швейцарски франкове. В случай, че на съответния падеж на погасителна вноска по главницата и/или лихвата кредитополучателят не е осигурил дължимата сума в швейцарски франкове по сметката си по чл.2, ал.1, но има средства в лева или евро по своите сметки в банката, погасяването на кредита се извършва с тези средства след служебно изкупуване от банката на дължимите

швейцарски франкове по курс „продава“ на Юробанк И ЕФ ДЖИ България АД за швейцарския франк към лева/евро, за което кредитополучателят с подписването на настоящия договор дава своето неотменимо и безусловно съгласие и оправомощава банката“, като цитираният член придобие следния вид: Чл. 6 ал.2 „Погасяването на кредита се извършва във валутата, в която същият е разрешен и усвоен.“;

- да осъди ответника, на основание чл. 55 от ЗЗД, да възстанови паричните суми, които не са дължими поради нищожност на клаузите във връзка с едностранната неправомерна промяна на лихвения процент - липсващо основание още при самото престигане на сумите /начална липса на основание и във всеки случай на плащане на по-големи от договорно определените анюитетни вноски/, а именно: разликата между предварително договорените анюитетни вноски и заплатените от ищцата за периода от 01.01.2012 г. - 23.12.2016 г. - 60 завишени такива в размер на 2066,27 шв. франка и надплатена такса за управление на кредита - 9,61 шв. франка, или общо 2075,88 шв. франка, с равностойност от 3 792,32 лв. към датата на предявяване на иска; ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба до датата на действителното изплащане;

- да присъди на ищцата обезщетение в размер на законната лихва върху надплатените анюитетни вноски за периода 01.01.2014 г. - 23.12.2016 г., на основание чл.86 от ЗЗД, а именно – 224,21 шв. франка;

- предвид решение на Европейския съд от 30 април 2014 година по дело C-26/13 /„националният съд може да замени неравноправна клауза с диспозитивна разпоредба от националното право, с което се цели замяната на формалното равновесие, което договорът установява между съдоговорителите, с действително равновесие, което може да възстанови равенството между тях“/, да постанови решение, с което със силата на пресъдено нещо да установи на основание чл. 124 ал.1 от ГПК, вр. Директива 93/1 З/ЕИО:

. Че посоченото в чл.1 от Договор № HL35069/03.06.2008 г. и погасителен план към него правоотношение относно задължение в размер на 49 370 шв. франка не е съществувало още с момента на подписване на договора, а дължимата сума по него е била всъщност 58 770 лева, каквато сума е фактически отпусната и усвоена на датата на усвояване на кредита и каквато логично би следвало да бъде върната на кредитодателя;

. Да постанови изменение на чл.6 ал. 2 от договора, като се заличи текста от изр. първо - „швейцарски франкове“, съгласно който ищцата била задължена да връща швейцарски франкове, въпреки че кредитът не бил усвоен в такива, което щяло да възстановило равенството между страните по договора;

- да осъди ответника, на основание чл. 55 от ЗЗД, да възстанови паричните суми, които не са дължими поради нищожност на клаузите вследствие на недобросъвестност от страна на банката, водеща до значително неравновесие между правата и задълженията на страните по договора за кредит - определяне на кредитното задължение във франкове и възлагането на последствията от промяната на курса лев/ франк единствено върху кредитополучателя - липсващо основание още при самото престигане на сумите /начална липса на основание и във всеки случай на плащане на кредита във франкове по курс на банката, различен от този в деня на подписване на договора/, а именно: разликата между първоначално определения курс на франка и курса към датите на заплатените от ищцата анюитетни вноски за периода от 01.01.2012 г. - 23.12.2016 г. - в размер на 10 670,95 лева, ведно със законната лихва от датата на завеждане на исковата молба до датата на действителното изплащане;

- Да присъди на ищцата обезщетение в размер на законната лихва върху надплатените курсови разлики за периода 01.01.2014 г. - 23.12.2016 г., на основание чл.86 от ЗЗД, а именно -1 002,63 лева;

- Да присъди на ищцата и направените по делото разноски.

В открито съдебно заседание ищцата се явява лично и с пълномощник, като поддържа исковите си изцяло и иска уважаването им като основателни и доказани.

Ответникът депозиращ отговор на исковата молба в законоустановения 1-месечен срок по чл. 131 ал.1 от ГПК. Възражава, че два от предявените искове са недопустими – тези по т.5

от петитума на исковата молба - за установяване недължимост на кредита в размер на 49 370 швейцарски франкове и за установяване, че „дължимата сума по него е всъщност 58700 лева“; както и за изменение на чл. 6 ал. 2 от договора, „ като се заличи текста от изр. първо - „-швейцарски франкове“. Те съдържали недопустимо искане, съдът да наложи на банката да приеме за дължимо изплащането на кредита в лева, което излизало извън правомощията и компетентността на съда, т.к. дори и когато бил сезиран с иск за прогласяване нищожност на договор, съдът не бил властен да наложи друг договор на страните, вместо обявления за нищожен. Не били налице и разпоредби от закона, които да заместят евентуално обявени за недействителни уговорки по договора. Ето защо, производството в тази част като недопустимо следвало да се прекрати. Ответникът оспорва ищцовите твърдения, че кредитът е в лева, в каквато насока бил чл.1 ал.1, а и ищцата го поискала в швейцарски франкове, поради което сумата по кредита в швейцарски франкове постъпила в специалната кредитна сметка на името ѝ. Така кредитът бил усвоен, а банката изпълнила основното си задължение - да предостави в заем уговорената сума в уговорената валута. Банката предоставила кредит до определена сума, т.нар. кредитен лимит, и валутата, в която се предоставя кредитът, била швейцарски франкове, а не лева, на което кореспондирал и чл. 3 ал. 1. Не отговаряло на истината твърдението в исковата молба, че предварително разработеният от банката проект за договор е бил предоставен на ищцата без възможност, тя да влияе на неговото съдържание. Съществените клаузи били договорени помежду им, с оглед индивидуално обсъждане и преценка на конкретните ѝ нужди и след напълно индивидуална преценка на възможностите ѝ да изплаща и да обезпечи връщането на поискания кредит. В тази връзка, ответникът възразява, че договорът е сключен след индивидуално договаряне на всеки от основните елементи на договора за банков кредит, както те са очертани в определението в чл. 430 ал. 1 и ал. 2 от ТЗ. Нито една от клаузите не била неравноправна, защото съобразявала интересите и на двете страни. Ответникът оспорва кумулативното искане за присъждане на надвзети суми поради неоснователно завишаване на лихвения процент. Дори и да се приемели за основателни установителните искове за нищожност на клаузите, претенцията за връщане на надвзети суми при всяко оспорено месечно плащане не била сбор от формулираните осъдителни искове. Всяко изменение на годишната лихвата по кредита водело едновременно до промяна, както на общия размер на месечната вноска, но и на съотношението между главница и лихва във всяка следваща месечна анюитетна вноска. Ответникът оспорва и искането за присъждане на надвзети суми поради т.нар. курсови разлики, т.к. не били сбор от формулираните осъдителни искове. Изчисляването на левовата равностойност на заплатените вноски по курса трябвало да става, според чл. 6 ал. 2, и то само при условие, че ищцата е купувала валутата от банката. Ответникът оспорва исковете за връщане на надплатените суми и лихви за забава и по размер. Исковете за обявяване на нищожността на клаузите на чл. 3 ал. 1, чл. 3 ал. 5, чл. 6 ал. 2, чл. 12 ал. 1 и чл. 22 ал. 1 били неоснователни, тъй като не били доказани от ищцата всички предпоставки, предвидени в хипотезата на чл. 143 от ЗЗП, и предвид сключването на договора след индивидуално договаряне. При кредит в чужда валута, като процесният, неговата валутата била централен въпрос при преговорите за сключването му. Конкретният кредитен лимит се изчислявал в националната валута или в евро, което обаче не означавало, че всички кредити се отпускат само в евро или в лева. Договорът в случая бил ясен - валутата на кредита била швейцарски франкове. Ответникът възразява, че ищцата се е информирала за възможностите при сключване на кредит за закупуване на жилище лично от кредитния служител на банката, за да може да прецени условията на кой кредит ще са най-приемливи за нея и оттук - да вземе информирано решение за неговото сключване. Преговорите им започнали поне три месеца преди подписването му. Ищцата започнала да изпълнява задълженията си по договора за плащане на месечните анюитетни вноски, без да има каквито и да било колебания на коя дата, каква месечна анюитетна вноска и в какъв размер трябва да погасява именно в швейцарски франкове. Договорът за жилищен кредит бил сключен при променлива лихва, характерно за дългосрочните договори, а не при фиксиран лихвен процент, както неоснователно твърдяла ищцата. Такъв договор бил регламентиран в чл. 58 ал. 1 т. 2 и ал. 2

от ЗКИ, които изрично предвиждали възможността банката, да променя лихвата по сключените договори. В случая относно уговорката за лихвата по кредита, страните постигнали съгласие, ясно и разбираемо изразено в клаузата на чл. 3 ал. 1, постигната индивидуално, при добросъвестна конкретна преценка на възможностите на ищцата да посреща формираните задължения по нея. Всички клаузи на договора за жилищен кредит били ясни и разбираеми, в т.ч. и оспорените чл. 3 ал. 1, чл. 3 ал. 5, чл. 6 ал. 2, чл. 12 ал. 1 и чл. 22 ал. 1. Ищцата била поне средно информиран пълнолетен български гражданин, потребител на предоставян от банката валутен кредит, икономист по образование, при което неоснователно било твърдението ѝ, че не е разбрала същността на договора. Затова тя била наясно, че при плащането на месечните погасителни вноски промените в равностойността на сумите в лева са се дължали на различния валутен курс, по който е закупувала от банката нужните ѝ швейцарски франкове, че движението на валутните курсове на швейцарския франк към лева е постоянно; че поемането на валутен дълг е поемане на сериозен валутен риск. Не било значително неравновесие между правата и задълженията на ищцата като потребител на банкови услуги и на банката, като необосновано било ищцовото твърдение, че чл. 3 ал. 1, чл. 3 ал. 5, чл. 6 ал. 2, чл. 12 ал. 1 и чл. 22 ал. 1 водели до значително неравновесие. Тези клаузи неутрализирали поне отчасти риска за банката от промените в икономическата конюнктура и в пазарната оценка на подобен вид активи. Не било налице и нарушение на изискването за добросъвестност с цитираните разпоредби. Не било вярно твърдението, че оспорените клаузи давали възможност на банката по свое усмотрение да променя в своя полза БЛП и валутните курсове в нарушение на изискванията за добросъвестност при сключване на договора. Относно уговорката за лихвата по кредитите, страните постигнали съгласие, ясно и разбираемо изразено в клаузата на чл. 3 ал. 1, като ясно било, че БЛП е променлива величина - чл. 3 ал. 5. Това било правилно разбрано от ищцата, която още в искането за жилищно-ипотечен кредит посочила, че лихвата по кредитите ще е „плаваща“, като съществувала и възможност за кредит с фиксиране на лихвата. Ето защо, относно лихвата по кредита страните преговаряли напълно индивидуално. БЛП бил референтна стойност, която банката определяла по предоставяните от нея жилищни кредити, която участвала във формирането на дължимата по кредитите възнаградителна лихва. БЛП на банката се определял, съобразно приета от нея Методология, публикувана на интернет страницата ѝ, задължение за което публикуване не съществувало към 2008 г., а считано от 31.08.2010 г. с чл.33а от ЗПК. Според чл. 6 ал. 2 изр. 1-во, сключвайки договора в швейцарски франкове, ищцата изрично се е задължила да връща този кредит в същата валута. Покупката на шв.франкове не била задължителна част от съдържанието на кредитния договор и евентуалните разлики във валутните курсове нямали отношение към точното му изпълнение. Ето защо, ответникът оспорва като неверни и недоказани твърденията, че ищцата не била наясно, защо сумите в лева, които е носила в банката, се влияели от валутния курс на швейцарския франк и защо били в различен размер. Оспорените клаузи не попадали в хипотезите на примерни неравноправни клаузи, цитирани в исковата молба, съответстващи на чл. 143 точки 3, 10,12 и 13 от ЗЗП. Налице било изричното изключение по чл. 144 ал. 2 т. 1, вр. чл.143 т.10 от ЗЗП, по отношение на клаузите за изменението на годишния лихвен процент при промяна на БЛП. По отношение на клаузите за промяната на лихвата по кредита и на курс „продава“ на банката за швейцарския франк, в хипотезата на чл. 6 ал. 2 изр. 2-ро, вр. чл. 22 ал. 1 и ал. 2 – прилагали се изключенията по чл. 144 ал. 3 т. 1 и т. 2 от ЗЗП, според които клаузите на договора не били неравноправни, дори и формално да осъществяват фактическия състав на чл. 143 т. 10 и т. 12 от ЗЗП. Клаузите на чл. 3 ал. 1, чл. 3 ал. 5, чл. 6 ал. 2, чл. 12 ал. 1 и чл. 22 ал. 1 от договора не били нищожни на нито едно от посочените в исковата молба основания по чл. 26 от ЗЗД - поради противоречие на закона и накърняване на добрите нрави или поради липса на съгласие. Договорът предвиждал и възможността, ищцата да се откаже от него (чл. 8), като върне предсрочно цялата сума на получения кредит, а отпадне лихвата за остатъка от време до пълния срок на договора. Всички основни клаузи на договора били уговорени индивидуално между страните и ищцата се съгласила с тях. Същите съответствали на императивните правни норми и правилата на добросъвестността.

Неоснователни били исковите за връщане от банката на надплатени от ищцата суми по месечните анюитетни вноски от 2 075,88 швейцарски франка, т.к. предпоставка за неговата основателност било обявяването на горецитираните клаузи за нищожни. На същото основание, и претенцията на ищцата за връщане на сумата от 10 670,95 лева, платена неоснователно вследствие на валутни разлики между швейцарския франк и лева, била неоснователна. Този осъдителен иск бил неоснователен и на самостоятелно основание, т.к. страните не са уговаряли изплащане на кредита в лева, а в швейцарски франкове и всякакви изчисления и съпоставки на равностойността в лева на месечните анюитетни вноски по кредита не можела да обоснове отговорност на банката за възстановяване на суми. Акцесорните икове за лихви за забава, поради неоснователността на главните осъдителни икове, също били изцяло неоснователни, както преди предявяване на исковата молба, така и след това. Освен това, за да изпадне банката в забава да плати претенцията за неоснователно обогатяване, било нужно да бъде поканена, според чл. 84 ал. 2 от ЗЗД, а това не било сторено.

Ответникът депозира по делото допълнително писмено становище, по повод направените от ищцата, в изпълнение указанията на съда, уточнения на предявените икове. Искът за нищожност и на разпоредбата на чл. 7 ал. 2 от договора бил неоснователен, понеже тази клауза била съобразена с императивните му изисквания. Клаузите на чл. 12 ал. 1 и на чл. 22 касаели законови възможности и права, изрично предвидени за банковите институции, поради което тяхното индивидуално уговаряне било изключено или неотнормирано към настоящия спор. Навежда допълнителни възражения, че когато ищцата не е осигурила плащането на съответната месечната вноска в швейцарски франкове, в договора бил предвиден механизъм, как плащането да бъде извършено с други нейни парични средства в друга валута (арг. от чл. 6 ал. 2 изр. второ). Ответникът оспорва ищцовото твърдение, че за банката произтичала допълнителна печалба от разликата между курса на швейцарския франк към лева, приложим към датата на усвояване на кредита, и курса на швейцарския франк към лева, който банката прилагала за погасяване на отделните месечни анюитетни вноски. Приложеният курс в деня на усвояване на кредита бил курс „купува“, защото банката купила швейцарските франкове, усвоени от ищцата, и ѝ е продала нужните ѝ суми в лева. В случаите, когато ищцата избрала именно от банката да закупува нужните ѝ швейцарски франкове за погасяване на месечните анюитетни вноски, банката прилагала курс „продава“. Преценката на съда за неравноправието на клаузите следвала да се направи към момента на сключването на договора - арг. от чл. 145 ал. 1 от ЗЗП. Изменения в обстоятелствата, които са настъпили в течение на изпълнението на договора и които се явяват за ищцата неизгодни (каквито са промените в обменния курс на швейцарския франк), били извън предмета на настоящия спор. Освен това, валутните курсове се влияели от обективни фактори и от условията на финансовите пазари, които били извън властта на банката. Както изрично било посочено в чл. 33 от Закона за кредитите за недвижими имоти за потребители, правото на превалутиране било един от способите за ограничаване на валутния риск, който неминуемо съществувал при сключване на кредит в чуждестранна валута. В светлината на даденото от СЕС в Решение по дело C-26/13 тълкуване на член 6, параграф 1 от Директива 93/13, според ответника, в случая, ако оспорените разпоредби на договора бъдели обявени за недействителни, не съществували диспозитивни разпоредби на закона, с които да могат да бъдат заместени. Що се отнасяло до последиците от обявяване на клаузата на чл. 3 ал. 1 за нищожна - липсата на уговорка за цена на банковия кредит (каквато представлявала уговорката за възнаградителна лихва по кредитния договор) водела до липса на основание, банката да отпусне кредита. Тази клауза не можела да бъде заместена и от повелителни правила на закона, нито от диспозитивни такива. За да е приложим институтът на частичната недействителност, законът изисквал да се установи, че недействителните части на договора „са заместени по право от повелителни правила на закона или когато може да се предположи, че сделката би била сключена и без недействителните ѝ части“ (арг. чл. 26 ал. 4 от ЗЗД). Следователно, ако съдът обяви нищожността на чл. 3 ал. 1, то институтът на частичната недействителност не би бил приложим и това би означавало, че целият договор е нищожен. Иначе казано - с

установителния иск за обявяване на нищожността на чл. 3 ал. 1, ищцата отричала съществуването на договорната връзка между нея и банката. В тази връзка, нищожността на договора щяла да има за последица двустранна реституция на полученото по нищожния договор (чл. 34 от ЗЗД).

В открито съдебно заседание ответникът се представлява от пълномощници, които поддържат отговора на исковата молба и искат отхвърлянето на предявените искове изцяло, като му се присъдят направените по делото разноски.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в съвкупност, приема за установено следното:

Като писмено доказателство по делото се представи и прие договорът, чиито клаузи ищцата оспорва в настоящото производство, а именно - договор за кредит за покупка на недвижим имот № HL35069/03.06.2008 г., сключен между нея, като кредитополучател, и „Юробанк И Еф Джи България“ АД /понастоящем „Юробанк България“ АД/, като банка – кредитор. Предмет на договора е предоставянето на кредитен лимит в швейцарски франкове, в размер на равностойността в швейцарски франкове на 58 770 лева, по курс „купува“ за швейцарския франк към лева на банката в деня на усвояване на кредита, както следва - равностойността в швейцарски франкове на 14 000 лева по посочения курс в деня на усвояване на кредита за покупката на подробно описан недвижим имот - апартамент; както и равностойността в швейцарски франкове на 44 770 лева по посочения курс в деня на усвояване на кредита за други разплащания; като кредитополучателят се е задължил, да върне ползвания кредит, заедно с дължимите лихви, в сроковете и при условията на договора /чл.1 ал.1/. В деня на усвояване на кредита, страните са уговорили да подпишат приложение № 1 към договора, неразделна част от него, в което да посочат приложимия към същата дата курс „купува“ за швейцарския франк на банката, както и конкретно определения, съобразно този курс, размер на кредита в швейцарски франкове /чл.1 ал.3/. Разрешеният кредит се усвоява по блокирана сметка в швейцарски франкове на кредитополучателя /чл.2 ал.1/; след представяне на нотариален акт за учредяване на договорна ипотека върху имота, предоставен като обезпечение, удостоверение за тежести, нотариален акт за покупко – продажба на недвижимия имот, писмено искане от клиента за усвояване на суми по кредита, молба за превалутиране – по образец на банката /чл.2 ал.2/. Част от така описаните документи се представиха по делото - нотариален акт за покупко-продажба на недвижим имот № 95 том III рег.№ 6490 дело № 452/03.06.2008 г. и нотариален акт за договорна ипотека № 97 том III рег.№ 6492 дело № 454/03.06.2008 г., двата на нотариус № 352; искане за усвояване на суми по кредита с вх. № 528-1360/05.06.2008 г. и молба за превалутиране. В искането ищцата е посочила, че иска със средствата от кредита ѝ в размер на 49 370 шв.франка да бъде заверена нейна сметка, което е било сторено, видно от приложено банково бордеро от 06.06.2008 г. Горепосочената молба от ищцата до банката е по процесния договор за откупуването на 49 369,96 шв.франка, при курс 1,1904, подсигурена по нейна валутна сметка, като левовата равностойност постъпи по друга левова такава. Това е било сторено, видно от приложено банково бордеро от 06.06.2008 г., като по левовата сметка на ищцата са постъпили 58 770 лева. На 09.06.2008 г. ищцата е превела на продавача на недвижимия имот сумата от 14 000 лв., видно от преводно нареждане. От същата дата са и банково бордеро за остатъка от 44 770 лв. на името на ищцата, както и декларация от нея и от продавача по сделката, че са извършили разплащането помежду си. Според договора /чл.2 ал.3/, усвоеният кредит в шв.франкове се превалутира служебно от банката в лева по търговски курс „купува“ в деня на усвояването, като се превежда по открита в банката сметка по съответната валута, а с подписване на договора ищцата давала своето безусловно и неотменимо съгласие и оправомощавала банката за служебното извършване на горните действия. Според чл.3 ал.1 от договора, за усвоения кредит кредитополучателят дължи на банката годишна лихва в размер на сбора на базовия лихвен процент /БЛП/ на банката за жилищни кредити в шв.франкове, валиден за съответния период на начисляване на лихвата плюс договорна надбавка от 1,15 пункта, като към момента на сключване на договора този БЛП е в размер на 4,5%. Същият БЛП не подлежи на договаряне и промените в него стават

незабавно задължителни за страните, като банката уведомява кредитополучателя за новия размер на БЛП и датата, от която той е в сила, чрез обявяването им на видно място в банковите салони, а договорените надбавки не се променят /чл.3 ал.5/. Според чл.6 ал.1 от договора, кредитополучателят погасява кредита на месечни вноски, включващи главница и лихва, с размер на всяка вноска, съгласно погасителен план /приложение № 2/, неразделна част от договора; а според ал.2 от същия – погасяването на кредита се извършва във валутата, в която е разрешен и усвоен – швейцарски франкове; а в случай, че на съответния падеж на погасителна вноска по главницата и/или лихвата кредитополучателят не е осигурил дължимата сума в швейцарски франкове по сметката си по чл.2 ал.1, но има средства в лева или евро по своите сметки в банката, погасяването на кредита се извършва с тези средства след служебно изкупуване от банката на дължимите швейцарски франкове по курс „продава“ на банката за шв. франк към лева/евро, за което кредитополучателят с подписването на договора дава своето неотменимо и безусловно съгласие и оправомощава банката. Страните са уговорили, ако падежът на погасителната вноска съвпадне с неприсъствен ден, тя да следва да бъде направена в последния работен ден преди падежа /чл.7 ал.2/. Според чл.12 ал.1, банката е запазила правото си, по време на действие на договора, да променя тарифата за условията, лихвите, таксите и комисионните, които тя прилага при операциите си, както и приложимите лихви по настоящия кредит в шв.франкове или друга валута при евентуалното му превалутиране по реда на чл.20, като измененията в тарифата и/или приложимите лихви влизат в сила от деня на приемането им от компетентните банков органи и са задължителни за страните по договора. За тези промени банката уведомява кредитополучателя чрез съобщения в банковите салони и на интернет страницата ѝ, към датата на договора – www.postbank.bg /чл.12 ал.2/. Кредитополучателят има право, да поиска от банката да превалутира предоставения му кредит в шв.франкове в лева или в евро, като за услугата се съгласява, да заплати съответната комисионна, съгласно действащата към датата на превалутирането тарифа на банката /чл.20 ал.1/. В този случай, той се съгласява, банката да превалутира кредита в лева или евро по обявения курс «купува» на банката за шв.франкове за датата на превалутирането, както и да прилага по отношение на превалутирания кредит лихвените проценти, обявени от банката по реда на чл.12 ал.2 за съответната валута и вид на кредита /чл.20 ал.2/. Според чл. 22 ал.1, кредитополучателят е декларирал, че е запознат и съгласен с обстоятелството, че промяната на обявения от банката курс купува и/или продава на шв.франк към български лев или евро, както и превалутирането по чл.20, може да има за последица, включително в случаите по чл.6 ал.2, повишаване размера на дължимите погасителни вноски по кредита, изразени в лева/евро, като напълно приема да носи за своя сметка риска от такива промени и повишаване, както и че е съгласен да поеме всички вреди /включително и пропуснати ползи/, произтичащи от промяната на валутните курсове и новите лихви, приложими по превалутирания кредит. Кредитополучателят е декларирал още, че е изцяло запознат и разбира икономическия смисъл и правните последици на разпоредбите на чл.6 ал.2 и чл.20-22 от договора, както и че е съгласен с настъпването им /чл.22 ал. 2/.

Всяка от страните по делото представи копия от приложение № 1 към процесния договор за кредит, и двете подписани от представители на банката и от ищцата. В представеното от ищцата копие обаче не са попълнени следните цифрови данни, които в копието на ответника са попълнени саморъчно – дата на сключване на приложението – 05.06.2008 г., която е и дата на усвояване на кредита, към която приложимият курс „купува“ за шв.франк на банката към лева е 1,1904, като определеният съобразно този курс размер на предоставения и усвоен от кредитополучателя кредитен лимит в шв.франкове по чл.1 от договора е 48 189 шв.франка. Представеният от ищцата по делото погасителен план, подписан от нея и от представител на банката, за който не се спори, че касае именно процесният договор за кредит, носи дата 10.06.2008 г. с дата на усвояване 06.06.2008 г., период на издължаване 06.07.2008 г. – 06.06.2038 г., сума за погасяване 49 370 шв.франка с подробно описани вноски за лихви на обща стойност 53 223,50 и вноски за главница на обща стойност 49 370, всички вноски на обща стойност 102 593,50.

В подкрепа на твърденията си, ищцата представи три договора за кредит, сключени от

трети за делото физически лица, като кредитополучатели, а именно - договор за кредит за покупка на недвижим имот HL24570/24.07.2007г., сключен с „Българска пощенска банка“ АД; договор за кредит за покупка на недвижим имот HL29451/23.11.2007 г., сключен с „Юробанк и Еф Джи България“ АД, и договор за кредит за покупка на недвижим имот HL26871/2007 г., сключен с „Българска пощенска банка“ АД. Първите два договора са за кредити в шв.франкове, а третият – в евро. Горецитираните и оспорваните в настоящото производство клаузи на чл.3 ал.1 и ал.5, чл.6 ал.2, чл.7 ал.2, чл.12 ал.1, чл. 22 ал.1 и ал. 2 от процесния договор са идентични с клаузи от цитираните три договора, които съответстват и на посочената номерация. Различни са единствено следните клаузи: договорните надбавки по чл.3 ал.1, както и в третия договор - БЛП на банката за жилищни кредити в евро; само изречение първо от текста на чл.6 ал.2 от процесния договор фигурира съответно в третия от договорите; текстът на чл.12 ал.1 от процесния договор фигурира идентично във втория от договорите, но като чл.13 ал.1, както и в третия, но като чл.12; текстът на чл.22 ал.1 и ал.2 от процесния договор фигурира идентично в първия от договорите, както и във втория, но като чл.23 ал.1 и ал.2. Третият от горецитираните договори е предмет на произнасяне на Комисията за защита на потребителите по т.26.1.2. от решение по протокол № 22/27.05.2015 г., в което е прието, че текстовете на чл.3 ал.1 и чл.7 ал.2 са неравноправни клаузи, а по т.26.1.2.1. са коментирани като неравноправни клаузи от допълнително споразумение по този договор. В т.26.1.1. от същото решение на КЗП, за неравноправни са приети клаузи от договор за кредит за покупка на недвижим имот от 12.10.2007 г., сключен с „Българска пощенска банка“ АД, а именно - чл.3 ал.1, чл.6 ал.2, чл.7 ал.2 и чл. 22 ал.1 и ал. 2, които са с идентично съдържание със същите текстове от процесния договор за кредит. В аналогичен смисъл са и т.26.1.3. от същото решение на КЗП за клаузи от договор за кредит за покупка на недвижим имот от 12.08.2008 г., сключен с „Юробанк и Еф Джи България“ АД; т.26.1.4. за клаузи от договор за банков кредит от 22.12.2014 г., сключен с „Юробанк България“ АД; т.26.1.5. за клаузи от договор за кредит за покупка и довършване на недвижим имот от 29.09.2008 г., сключен с „Юробанк и Еф Джи България“ АД.

В подкрепа на възраженията си по делото, ответникът представи молба от ищцата до банката за жилищно ипотечен кредит № HL35069 от 04.03.2008 г. – по програма жилищен кредит – плаваща лихва от 5,65%, в размер от 59 000 – равностойността на лева в шв.франкове в деня на усвояването на кредита, по официалния курс купува шв.франкове за лева на банката; като е декларирала местоработата си и месечните си доходи в лева. Ищцата представи два документа, представляващи отправени ѝ от банката оферти за кредит в лева, които ответникът не оспори. Първият от тях е наименован анюитетни вноски с плаваща лихва за целия период със съставител И.Д., в който са правени множество изчисления в лева. Вторият от документите представлява извлечение от електронна поща за изпратено на ищцата от кредитния инспектор Е.С. писмо от дата 19.02.2008 г., също озаглавено анюитетни вноски с плаваща лихва за целия период, изчислявани в лева. Ответникът също представи извлечения от електронна кореспонденция между ищцата и Е.С.. Така на 02.06.2008 г. на ищцата е бил изпратен проект на процесния договор и на приложение № 1 към него, като тя е поискала и приложение № 2 с погасителния план за целия срок на договора, на което ѝ е било отговорено, че същият се генерира в деня на усвояване на кредита – в момента, в който дългът ѝ стане факт и се залага по курс купува на шв.франк, който е променлива величина, т.е. в момента невъзможно било издаването ѝ на адекватна справка. От 05.06.2008 г. е електронното писмо от ищцата до С. с приложени сканирани и подписани от нея – искане за усвояване на суми и молба за превалутиране, съдържанието на които документи бе коментирано по-горе.

Останалите събраните по делото писмени доказателства, съдът счита че не следва да обсъжда, т.к. част от тях са несъотносими към или не са необходими за настоящия правен спор, а други – изготвени лично от пълномощника на ищцата за целите нанастоящото производство, удостоверяващи изгодни за нея обстоятелства.

По искане на ответника, по делото се събраха и гласни доказателства, чрез разпита на свидетелката Е.Д.С. – В., негов служител, понастоящем ст.експерт – индивидуално банкиране,

лично с която ищцата договаряла по процесния договор за банков кредит. Свидетелката сочи, че по принцип процесът за сключване на кредити бил на три етапа, както се случило и при ищцата. Първият етап бил оферирание и първоначално одобрение на кредита, при който се изготвя само кредитно предложение въз основа на доходите на клиента. На ищцата били предложени няколко оферти, като тя избрала тази в шв. франкове. След това кредитът бил заведен, направили одобрение, събрали документация – това накратко бил целият цикъл. На ищцата предложили три варианта на кредита: в лева, в евро и в швейцарски франкове, като лихвата била най-изгодна в шв. франкове, като около 10% - 15% била разликата във вноската и чисто ценово клиентът можел лесно да се ориентира спрямо цената на кредита, като сделката била финансирана на 100%. Конкретно за опасности, ако тя вземе кредита в швейцарски франкове, не били си говорили. Коментирано било, че франкът не е с фиксиран курс. Ищцата нямала възражения по проектодоговора, който св. С. ѝ изпратила, като за нея станало ясно, как ще бъде отпуснат кредитът, в т.ч. и клаузите по превалутирането, в т.ч. че трябва да погасява кредита в шв.франкове, а не в български левове. Свидетелката сочи, че кредитните инспектори не изготвят договори, а същите се изготвяли от юристи в София, като договорът бил един типов - общ по съответния предлаган вид кредит, какъвто бил предложен на ищцата. Ако клиентът настоявал за промяна на някоя от клаузите, се водела писмена кореспонденция към централата, съответно се получавал отговор, коя клауза може да бъде променена и коя не. Приложение №1 било базирано на други два документа - молба за превалутиране и искане за усвояване, в които били фиксирани сумите, курсът и са подписани от клиента. Разплащането с продавача на имота било извършено чрез превод от левовата сметка, но ако той искал шв.франкове, нямало пречка за това.

По искане на ответника, на ищцата се зададоха въпроси по реда на чл.176 ал.1 и ал.2 от ГПК, на които тя отговори лично в открито съдебно заседание. Тя посочи, че не е вярно, че решението ѝ, кредитът да се договори в шв.франкове е било мотивирано от по-ниската лихва, която банката е предлагала по тези кредити към момента на сключване на договора. Във всички останали банки изисквали процент самоучастие за финансирането на покупката на жилище, а ищцата нямала такава възможност. В Пощенска банка такова условие нямало и това бил водещият ѝ мотив - специалистите от банката ѝ представили условия и параметри за 100% финансиране, което било единствено възможно в шв.франкове. Ищцата изпитала безпокойство от непознатата валута, но кредитният инспектор я уверил, че няма никакъв риск и че много от служителите на банката също имали такива кредити. Ищцата решила, че след като за служителите на банката е приемливо, не би следвало да представлява някаква опасност за нея. Освен това ѝ била представена графика на компютър, която показвала в десетгодишен план назад, колко стабилен е трендът и колко стабилна валута е шв. франк. Ищцата не проверила, дали шв. франк е с фиксиран курс спрямо българския лев. Вярно било, че към момента на сключване на процесния договор ищцата не е получавала доходи в швейцарски франкове. Преди подписване на договора за жилищен кредит в шв. франкове, обсъдили как ищцата ще погасява месечните си анюитетни вноски по договора, след като не получава доходи в шв. франкове. Било ѝ казано, че това няма да представлява никакво неудобство или проблем за нея и достатъчно било равностойността на месечната вноска във франкове, да я осигурява в лева. След сключване на договора за жилищен кредит – миналата година, ищцата завършила обучение по специалност „Право“ и понастоящем била дипломиран юрист.

По искане и на двете страни, съдът назначи и изслуша съдебно – счетоводна експертиза, чието заключение приема като компетентно и безпристрастно дадено. Вещото лице е проследило счетоводните операции, отразени в системата на банката на 06.06.2008 г. /деня на усвояване на кредита/ и на 09.06.2008 г., последством които банката предоставила лимит за ползване в размер на 49370 CHF по разплащателната сметка в същата валута на ищцата, с което същият лимит за кредитора бил предоставен за усвояване/ползване. Реално обаче кредитополучателят усвоил за целите, за които е получил кредитния лимит, от откритата си разплащателна сметка в български лева. Усвояването на кредита било извършено по разплащателна сметка в шв. франкове, но страните договорили

задължителното му превалутиране в лева, респ. ползването на сумите в лева. За изплащането на кредита/погасяването му нямало пречка, да бъде използвана сметката в шв. франкове. Експертизата установила, че покупко- продажбата на шв. франкове се извършвала на каса лично от ищцата или от неин представител, т.е. банката не извършвала служебно превалутиране от левовата ѝ сметка, за да извърши погасяване на кредита. Погасяването на кредита в периода 01.07.2008 г. – 23.12.2016 г. се извършвало чрез касово купуване на шв. франкове по сметката на ищцата по съответния курс продава CHF/BGN на банката, актуален за деня на извършване на валутната сделка. Вещото лице е изчислило размера в CHF на разликата между всяка от първоначално договорените анюитетни вноски (по първоначалния погасителен план) и всяка от фактически заплатените по договора за периода от 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г. Размерът на погасителните вноски по погасителен план и действително платените вноски, разликата между двете, преизчислени спрямо фиксинга на швейцарския франк на 23.12.2016 г., за посочения период - са показани в таблица в заключението, а именно – по погасителен план общо 17 098,80 шв. франка, действително платени вноски общо 19 627,08 шв. франка, с разликата между двете 2 528,28 шв. франка, със законна лихва за периода 01.01.2014 г. – 23.12.2016 г. в размер на 224,21 шв. франка. Експертизата е изчислила още, размерът в CHF на разликата между действително платените годишни такси за управление на кредита върху остатъка от главницата по кредита (0,3% върху сумата на непогасената главница годишно върху остатъка по кредита), спрямо тези по първоначалния погасителен план за периода от 01.01.2012 г. – 23.12.2016 г., а именно: по погасителен план общо 663,19 шв. франка, действително платени общо 682,51 шв. франка, с разликата между двете 19,32 шв. франка. Пресметнала е още размера в лева на разликата между курса на CHF, определен от банката в деня на отпускане на кредита 06.06.2008 г., и курса му към датите на всяка от заплатените CHF анюитетни вноски за периода 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г., а именно: разлика в курсовете от общо 10 251,94 лева, със законна лихва за периода 01.01.2014 г. – 23.12.2016 г. в размер на 961,39 лева.

В заключението на вещото лице са дадени отговори и на въпросите, поставени му по искане на ответника. Сочи се, че ответникът прилага Методология за определяне на базисен лихвен процент и стойности на БЛП, която е публична и се намира на страницата му в интернет. Съгласно същата, компонентите за определяне на стойностите на БЛП са както следва: трансферна цена на ресурса и буферна надбавка. По дефиниция БЛП представлявал референтен лихвен % по договорите за кредит на физически лица, за които банката и клиентите са се съгласили да прилагат БЛП. БЛП се прилагал за кредити с плаваща лихва. Трансферна цена на ресурса била цената, която се формира от разходите, които банката прави при привличане на паричен ресурс, в т.ч. пазарните лихвени индекси- Софибор, Юрибор, Либор; рисковата премия, приложима за банката при привличане на ресурс, директните нелихвени плащания за банката при привличане на ресурс: МЗР; фонд за гарантиране на влоговете и др. Цената била паричен израз на стойността и се свързвала с ползата, която ценообразуващият продукт има за потребление. Тя следвало и се определя върху реалното равнище на пазарната цена и зависела от съотношението между търсенето и предлагането от равнището на конкурентите. Рисковата премия пък представлявала очакваната възвръщаемост, надхвърляща тази на безрисковите ценни книжа. Премията представлявала компенсация за риска на една инвестиция. Рисковата премия била тази, която определяла тяхната привлекателност. Изчислявала се чрез изваждане на безрисковите печалби от очакваните печалби. Според експертизата, включването на фактора трансферна цена в стойността на БЛП, от икономическа гледна точка означавало, че банката прехвърля в тежест на показателя/респ. пряко влияние върху клиента на онази част от дохода, който се определя като рискова премия или разликата между безрисковите компоненти и очакваните доходи. Това само по себе си означавало, че компонентът рискова премия е променлив и върху него оказвали влияние пазарните фактори, определящи цената на ресурса. Този компонент бил твърде общо и неясно определен. Буферна надбавка като компонент от БЛП, била оценката под форма на лихвена премия на нивото на риска при най-кредитоспособните клиенти и същевременно абсорбирала временните пазарни сътресения в лихвените нива в

размер до 0,5% на годишна база. По въпроса, дали решенията на комитета по управления на активите и пасивите на банката, приложени към отговора на ИМ, определящи конкретния размер на БЛП на банката за жилищни кредити в CHF, са приети в съответствие с измененията, които са настъпили през исковия период във факторите, които определят стойностите на БЛП – експертизата поддържа мнението, че банката определя изменението в БЛП въз основа на обективно съществуващи фактори, но селекцията на тези фактори е неин субективен избор. Банката използвала ресурс в CHF, за да може да осигури на кредитополучателя размера на отпуснатия кредит, а именно 49 370CHF, представляващи левовата равностойност на 58 770 лв., по курса за деня 06.06.2008 г. При разпита си в открито с.з., вещото лице сочи, че един средностатистически потребител, който няма икономическо образование, не би могъл да разбере методиката на банката за определяне на лихвения процент по кредитите, за да може да прецени за себе си, какъв е кредитният риск.

При така установената фактическа обстановка, съдът достига до следните правни изводи по допустимостта и основателността на предявените множество обективно съединени иски:

Преди всичко, по обективно съединените иски с правни основания чл.26 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.143 и чл.146 от ЗЗП - съдът намира тези иски за допустими. Ищцата е активно легитимирана, да ги предяви, за което за нея съществува правен интерес. От една страна, към датата на предявяване на исовете атакуваните клаузи от договора имат своето действие, а от друга – те създават облигационни задължения за ищцата, което безспорно накърнява правата и имуществените ѝ интереси. Пасивно легитимиран да отговаря по иска е ответникът. С оглед момента на сключване на процесния договор, 03.06.2008 г., същият е извън приложното поле на специалния Закон за потребителския кредит (отм.), поради специалната цел на кредитирането (чл. 3 ал. 5 от ЗПК отм.). Към този договор обаче е приложима общата императивна закрила срещу неравноправно договаряне, в сила от 10.06.2006 г. (§ 13 т. 12 от ДР на ЗЗП, вр. чл. 143 и сл. от ЗЗП), както и нормите на Европейското общностно право - Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори. Преди всичко, следва да се посочи, че с процесния договор е предоставен кредит на физическо лице, като обявената в него основна цел – закупуване на жилищен недвижим имот, изключва предназначението на имота за евентуални търговска или професионална дейност, каквито възражения по делото не се направиха, нито се събраха доказателства в тази посока. Ето защо, следва да се приеме, че по тази сделка ищцата има качеството именно на потребител, по смисъла на §13 т.1 от ДР на ЗЗП. На следващо място, безспорно договорът е сключен от кредитодател – търговско дружество, лицензирано като банка, в рамките на специалната му търговска дейност, при което по тази сделка ответникът има качеството на търговец, по смисъла на §13 т.2 от ДР на ЗЗП. Общата потребителска закрила по чл. 146 ал.1 от ЗЗП предвижда, че неравноправните клаузи в договори между потребители и търговци са нищожни, но е обусловена от две предпоставки: потребителски характер на договора и липса на индивидуално договаряне, доколкото въведената като общо правило за всички държави от ЕС система на защита се основава на идеята, че потребителят е в положение на по-слаба страна спрямо доставчика (включително и при финансова услуга), от гледна точка както на преговорните си възможности, така и на степента си на информираност. В конкретния случай, съдът приема, че начинът на договаряне на оспорваните от ищцата клаузи категорично изключва формиране на волята на страните по всяка една от клаузите, които са и във вреда на потребителя, нарушат значително равновесието между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя и не отговарят на изискването за добросъвестност /чл.143 от ЗЗП/. Разгледани поотделно, за всяка от спорните клаузи съдът намира следното:

Категорично, текстовете на чл.3 ал.1 и ал.5 от договора представляват неравноправни клаузи по смисъла на чл. 143 т.10 от ЗЗП, тъй като са уговорки във вреда на потребителя, които не отговарят на изискването за добросъвестност и водят до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и

потребителя, като позволяват на търговеца да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание. От съдържанието на посочената клауза е видно, че възнаграждението (лихвата) на банката се формира от два компонента - Базов лихвен процент и надбавка, в определен в договора размер. Същевременно обаче в самия договор липсва методика, по която банката изчислява БЛП, в т.ч. какви са предпоставките за изменението му, критериите, съобразявани от банката за определяне на размера на БЛП и на лихвата. Това обстоятелство дава възможност на банката да променя едностранно и неограничено размера на договореното възнаграждение (лихва), въз основа на непредвидено в договора основание. Нещо повече, в посочената ал.5 изрично се сочи, че действащият БЛП на банката за шв.франкове не подлежи на договаряне и промените в него стават незабавно задължителни за страните, като банката само уведомява кредитополучателя за новия размер. Това безусловно представлява значително неравновесие между правата и задълженията на банката и потребителя. Същевременно, от заключението на вещото лице се установи, че според Методологията за определяне на базисен лихвен процент и стойности на БЛП на ответника - компонентите за определяне на стойностите на БЛП са трансферна цена на ресурса, в т.ч. рискова премия, и буферна надбавка. Компонентът рискова премия е твърде общо и неясно определен, като банката определя изменението в БЛП въз основа на обективно съществуващи фактори, но селекцията на тези фактори е неин субективен избор. Поради липсата на критерии, които могат да бъдат определени като основателна причина за промяна на лихвения процент, в случая изключението на чл.144 ал.2 и 3 от ЗЗП не може да бъде приложено. В този смисъл е и задължителната съдебна практика, постановена с решение № 98/25.07.2017 г. по т.д. № 535/2016 г., ТК, I т.о. на ВКС; решение № 165/02.12.2016 г. по т.д. № 1777/2015 г., ТК, I т.о. на ВКС; решение № 205/07.11.2016 г. по т.д. № 154/2016 г., ТК, I т.о. на ВКС.

Текстът на чл.6 ал.2 от договора предвижда задължение за потребителя да погасява кредита във валута швейцарски франкове и дава право на банката да преизчислява вноските по кредита в лева или евро по произволно определен курс "купува". Същевременно обаче в чл. 1 ал. 1 от същия стойността на кредита е посочена само в лева, макар да е предвидено, че кредитният лимит е в швейцарски франкове, без да е посочена конкретна сума в тази валута. Съгласно чл. 1 ал. 2, общият размер на задължението на търговеца не може да надвишава уговорената в лева стойност, т. е. кредитът е разрешен на стойност в лева, а не в швейцарски франкове. Според чл. 2 ал. 1, кредитът се усвоява по блокирана сметка в швейцарски франкове, до които кредитополучателят няма достъп. Съгласно чл. 2 ал. 2 и ал. 3, швейцарските франкове задължително служебно се превалутират в лева преди усвояването им, и на разположение на кредитополучателя се предоставят само лева. В този смисъл, налага се извод, че процесният кредитът се усвоява в лева. Така от една страна, клаузата на чл. 6 ал. 2 предвижда задължение за потребителя да погасява кредита във валутата, в която същият е разрешен и усвоен, а съгласно договора за кредит тази валута е лева. От друга страна, клаузата предвижда, потребителят да погасява задължение в швейцарски франкове - валута, в която кредитът не е разрешен и усвоен. Налице е неяснота относно валутата на задължението на потребителя, тъй като чл. 1 ал. 1 и чл. 6 ал. 2 предвиждат задължения в различна валута - съответно валутата на ползване на кредита - лева и друга валута - швейцарски франкове. Налице е неяснота и относно смисъла на чл. 20 ал. 1, вр. чл. 2 ал. 2 и ал. 3 от договора. Според първата от клаузите, кредитополучателят има право да поиска от банката да превалутира предоставения му кредит в швейцарски франкове съответно в евро или лева. Съгласно чл. 2 ал. 2 т. 5 обаче, кредитополучателят е представил в банката молба за превалутирание /по образец на банката/ преди усвояване на кредита, и съгласно чл. 2 ал. 3 от договора, кредитът е превалутуиран служебно от банката в лева, и е отпуснат в лева.

Следователно кредитът е превалутиран в лева още при отпускането му. Съгласно чл. 147 ал. 1 от ЗЗП и чл. 5 от Директива 93/13/ЕИО, клаузите на договорите, предлагани на потребителите, трябва да бъдат съставени по ясен и недвусмислен начин. По изложените съображения клаузата на чл. 6 ал. 2 от процесния договор не отговаря на това законово изискване в частта си, предвиждаща погасяване на кредита във валута швейцарски франкове, тъй като съгласно цитираните клаузи от договора кредитът се разрешава, усвоява и ползва само в лева, а не в швейцарски франкове.

Оспореният текст на чл. 6 ал. 2 е и във вреда на потребителя, тъй като въвежда различна валута на насрещните задължения на търговеца и потребителя по договора за кредит. С тази клауза се нарушава един много важен икономически принцип - дългосрочно задължение на потребителя, обезпечено с жилището му, да е във валутата, в която получава доходите си, като за България това е български лев, или в резервната валута евро. С въвеждане на задължение в швейцарски франкове върху потребителя е възложен много съществен валутен риск, който е потенциално силно вредоносен за него. Сделка с валутен риск по дефиниция е рискова и спекулативна и създава предпоставка за облагодетелстване на търговеца за сметка на потребителя над договорената цена на финансовата услуга. Договорът предвижда гаранции и предпазни клаузи, изключващи възможността търговецът да понесе евентуални неблагоприятни за него промени в курса на швейцарския франк, с което се създава значително неравновесие между правата на потребителя и тези на търговеца. Задължението на банката е на фиксирана стойност в лева и не се влияе от курса на швейцарския франк (чл. 1 ал. 2), а насрещното задължение на потребителя е неопределено и неговият размер се определя едностранно от банката, без да е договорена приложимостта на официален курс или други обективни критерии, с които да е съобразен търговският курс на банката. Търговецът разполага с дългогодишна информация и специалисти, които са запознати с движението в дългосрочен план на котировките на швейцарския франк, за разлика от потребителя, който няма достъп до такава информация и необходимите познания да предвиди мащабите на валутния риск. Освен, че не е в състояние да оцени риска, потребителят не разполага със знания и финансови възможности да се предпази от него, като се застрахова срещу валутен риск, докато такива сделки са част от професионалната дейност на търговеца и последният е в състояние да избегне негативните последици от промените на валутните пазари. Единствената възможност за потребителя да ограничи вредите от реализирания валутен риск е правото му да поиска превалутиране на кредита по чл. 20, което обаче от една страна е обусловено от съгласието на банката за това, според интереса ѝ; а от друга – превалутирането би се осъществило по актуален курс на швейцарския франк, при което потребителят ще изплати по-висока сума от получената и отново ще поеме за своя сметка всички вече настъпили негативни последици. Клаузата не отговаря на изискването за добросъвестност предвид различното ниво на информираност, професионална подготовка и възможност на двете страни да преценят последициите от сключване на договора към момента на сключването му. Добросъвестността и обичайната банкова практика изискват преди сключване на договор за кредит и двете страни да съобразят дали доходите на кредитополучателя са достатъчни да изплаща кредита и да посреща финансовите си нужди. При сключване на договора тази преценка може да се направи само за кредит на стойност в лева или евро при месечна погасителна вноска в лева или евро при уговорените лихва и срок. Ирелевантен в тази връзка е декларативният текст на чл.22 ал.2 от договора, че кредитополучателят е изцяло запознат и разбира икономическия смисъл и правните последици на разпоредбите на чл.6 ал.2 и чл.20-22 от договора, както и че е съгласен с настъпването им.

Освен, че покрива общите критерии на чл. 143 от ЗЗП, клаузата на чл.6 ал.2 от договора попада и в някои от хипотезите от примерния и неизчерпателен списък на частни случаи на неравноправни клаузи. Уговорката е неравноправна по смисъла на чл. 143 т. 9 от ЗЗП, тъй като договорът е наложил на ищцата като потребител, да поема задължение, с което не е могла да се запознае преди сключването му, а именно - конкретният размер на задължението в швейцарски франкове. Тази информация ѝ е била предоставена от банката, едва след като ищцата се е задължила с договора, а именно – с приложение № 1 от

05.06.2008 г. и погасителен план от 10.06.2008 г. Същата клауза е неравноправна и съгласно чл. 143 т.10 от ЗЗП, тъй като позволява на търговеца да променя едностранно условията на договора въз основа на непредвидено в него основание - потребителят не може да влияе върху определения от търговеца нов размер на кредита, договорът не предвижда приложимост на обективен курс или индекс, който да направи размера на задължението обективно определяем. Тя позволява на банката да променя едностранно без основание характеристиките на услугата по смисъла на чл. 143 т. 11 от ЗЗП, а именно валутата на погасяване на кредита, а от там - и стойността на кредита, като го преизчислява по курс, определен от нея, което е още едно основание за нейната неравноправност. Не са налице специалните изисквания на чл. 144 ал. 2 от ЗЗП, договорът да е безсрочен или да е предвидена изрична възможност за прекратяването му от потребителя без санкция при несъгласие с новоопределения размер на задължението му. В случая не съществува възможност, потребителят да прекрати правоотношението си с банката, без да плати съществено увеличената стойност на кредита и наказателна такса, съгласно чл. 8 ал. 2. Неприложима е и разпоредбата на чл. 144 ал. 3 от ЗЗП, която визира сделки с финансови инструменти и други стоки или услуги, чиято цена е свързана с измененията на борсов курс или индекс на финансовия пазар, които са извън контрола на търговеца или доставчика на финансови услуги. Съгласно т. 59 от Решение по дело С-26/13 на СЕС, курсовите разлики между курса на усвояване и курса на погасяване на кредита не са нито част от основния предмет на договора, нито представляват възнаграждение (цена) за финансова услуга, с което приложението на чл. 144 ал.3 т. 1 и 2 от ЗЗП е изключено относно клаузата на чл. 6 ал. 2 от договора. Същевременно, договорът не предвижда приложимост на борсов курс или индекс извън контрола на търговеца.

Клаузата на чл. 6 ал. 2 от договора не отговаря и на изискването за прозрачност. Към момента на сключването му, потребителят е бил лишен от информация относно съществени негови условия, а именно - конкретният размер на задължението му в швейцарски франкове, който се определя от търговеца в неопределен период от време след сключване на договора; механизмът за определяне на този размер, респективно на приложимия курс на търговеца при преизчисляването му и обективните фактори, които влияят върху курса извън субективния интерес на търговеца; размерът на месечната погасителна вноска в лева с оглед преценка на възможностите на потребителя да изплаща кредита и общата себестойност на заема; икономическите причини за въвеждане на механизма за индексация на кредита спрямо чужда валута; икономическите последици от въвеждането на този механизъм; конкретните икономически дадености към момента на сключване на договора, а именно исторически ниските нива на швейцарския франк и очакваните тенденции за повишението на курса му. При липса на прозрачност търговецът е въвел механизъм за промяна на стойността на задължението на потребителя в национална валута, с който не може да се очаква потребителят да се съгласи, ако при сключване на договора е бил добросъвестно информиран по разбираем за него начин за последициите от този механизъм. Обективно не може да се очаква от средния потребител без специални знания и опит в сделки с чужда валута да оцени същественния валутен риск на база неясните и противоречиви клаузи на договора, нито да се предпази от него.

Текстът на чл.7 ал.2 от договора представлява неравноправна клауза по смисъла на чл.143 т.19 /предишна т.18/ от ЗЗП, тъй като представлява уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя, като ограничава правата на потребителя, произтичащи от закон. Според общото правило на чл.72 ал.2 от ЗЗД, когато последният ден от срока е неписъствен, срокът свършва в първия следващ присъствен ден. В случая е необходимо текстът на чл.7 ал.2 от договора да бъде коригиран съобразно цитираната разпоредба от ЗЗД.

Клаузата на чл. 12 ал. 1 от договора е неясна, внасяща значително и неоправдано

несъответствие между правата и задълженията на страните по договора и е очевидно във вреда на потребителя, поставен в особено неравностойно положение спрямо банката. Тя не съответства и на изискването за добросъвестност, доколкото и по отношение на нея не се установи банката да е предоставила на ищцата предварителната информация по чл.58 от ЗКИ – за обективните критерии, въз основа на които могат да се изменят общите разходи по кредита, ГЛП, метода за изчисляване на лихвата, както и условията за промяната ѝ. Затова съдът счита за неправомерна и клаузата на чл. 12 ал. 1 от договора, по съображенията, вече изложени за текстовете на чл.3 ал.1 и чл. 6 ал. 2 от същия, които не следва да преповтаря. По отношение на същите съдът се съобрази и със задължителната съдебна практика, формирана с решение № 201/02.03.2017 г. по т.д. № 2780/2015 г., ТК, II т.о. на ВКС; решение № 236/20.12.2016 г. по т.д. № 3082/2015 г., ТК, II т.о. на ВКС; решение № 51/04.04.2016 г. по т.д. № 504/2015 г., ТК, II т.о. на ВКС; решение № 236/20.12.2016 г. по т.д. № 3082/2015 г., ТК, II т.о. на ВКС; решение № 77/22.04.2015 г. по гр.д. № 4452/2014 г., ТК, III г.о. на ВКС.

Текстовете на чл. 22 ал.1 и ал. 2 от процесния договор представляват неправомерни клаузи по смисъла на чл. 143 т.19 /предишна т.18/ от ЗЗП, тъй като представляват уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя. Условието при погасяване на кредита потребителят да понася всички вреди от валутни промени, представлява неправомерна уговорка по смисъла на чл. 143 от ЗЗП, т.к. създава предпоставки за облагодетелстване на банката за сметка на потребителя над договорената цена. Същевременно договорът предвижда гаранции и предпазни клаузи, изключващи възможността банката да понесе евентуални неблагоприятни за нея промени в курса на швейцарския франк и създава значително неравновесие между правата на потребителя и тези на търговеца. Задължението на банката, както се посочи, е на фиксирана стойност, която е точно и ясно определена към момента на подписване на договора и не се влияе от курса на швейцарския франк. Насрещното задължение на потребителя обаче е неопределено и неговият размер се определя от едната страна по договора - банката, без да е договорена приложимостта на официален курс или други обективни критерии, с които да е съобразен търговският курс на банката. От друга страна, дори при евентуално понижаване на курса на швейцарския франк, банката разполага с механизъм, с който да компенсира неблагоприятните последици от това, като увеличи лихвата по кредита. За потребителя не е предвиден какъвто и да било защитен механизъм срещу валутни промени, напротив - поставен е в положение да търпи вреди в неограничен размер. Правото на ищцата да поиска превалутиране на кредита и така да ограничи вредите от нарастващия валутен курс, е обусловено от съгласието на банката, т.е. може да бъде упражнено само ако е в интерес на кредитора. Наред с това, превалутирането става по актуален курс на швейцарския франк, т.е. при реализирането на тази възможност ищцата следва да се задължи да изплати по-висока сума от получената и отново да поеме за своя сметка всички вече настъпили негативни последици. От съдържанието на посочената клауза е видно, че тя не отговаря на изискването за добросъвестност предвид различното ниво на информираност, професионална подготовка и възможност на страните (банката и потребителя) да преценят последствията от сключване на договор за кредит в швейцарски франкове към момента на подписването му. Както вече се посочи, добросъвестността и обичайната банкова практика изискват преди сключване на договор за кредит и двете страни да съобразят дали доходите на кредитополучателя са достатъчни да изплаща кредита и да посреща финансовите си нужди. Така също клаузата е неправомерна и по смисъла на чл. 143 т. 9 от ЗЗП, т.к. договорът налага на потребителя да поеме задължение, с което не е могъл да се запознае преди сключването му. Съгласно чл. 145 ал. 1 от ЗЗП неправомерният характер на клаузи в договор се преценява към датата на сключването му, а служебното преизчисляване на задължението в чужда валута е извършено от банката след сключване на договора и учредяване на обезпечението. Клаузата позволява на банката да променя едностранно без основание характеристиките на услугата, което от своя страна представлява неправомерна клауза по смисъла на чл. 143 т. 11 от ЗЗП, а именно валутата на усвояване и погасяване на кредита, а от там - и стойността на кредита, като го

преизчислява по курс, определен от нея. Не са налице специалните изисквания на чл. 144 ал. 2 от ЗЗП договорът да е безсрочен или да е предвидена изрична възможност за прекратяването му от потребителя без санкция при несъгласие с новоопределения размер на задължението му. В разглеждания договор не съществува възможност за потребителя да прекрати това неизгодно за него правоотношение с банката, без да плати съществено увеличената стойност на кредита и наказателни такси по договора. Неприложима е и разпоредбата на чл. 144 ал. 3 от ЗЗП, която визира сделки с финансови инструменти и други стоки или услуги, чиято цена е свързана с измененията на борсов курс или индекс на финансовия пазар, които са извън контрола на търговеца или доставчика на финансови услуги. Посочи се, че съгласно т. 59 от Решение по дело С-26/13 на СЕС, курсовите разлики не са нито част от основния предмет на договора, нито представляват възнаграждение (цена) за финансова услуга, с което приложението на чл. 144 ал. 3 т. 1 и 2 от ЗЗП е изключено относно тези клаузи. От друга страна, договорът не предвижда приложимост на борсов курс или индекс извън контрола на търговеца. Достигайки до горните изводи, съдът съобрази и липсата към настоящия момент на произнасяне на ВКС по въпроса - неравноправна ли е клауза от кредитен договор, с която всички вреди от валутните промени и валутният риск са в тежест само на потребителя и намират ли приложение за валутните разлики изключенията на чл. 144 ал. 3 от ЗЗП /определение № 155/12.07.2017 г. по т.д. № 3539/2015 г., ТК, I т.о. на ВКС, за спиране на производството по делото до приключване на производството по дело С-119/17 на СЕС/.

Както вече се посочи, съгласно чл. 147 от ЗЗП клаузите на договорите, предлагани на потребителите, трябва да бъдат съставени по ясен и недвусмислен начин; а при съмнение относно смисъла на определено условие, то следва да се тълкува по благоприятен за потребителя начин. Клаузите на разглеждания договор са дотолкова неясни и двусмислени, че от тях не може да се направи категоричен извод, каква е валутата на кредита и кой и по какви критерии може да я променя. Потребителят няма информация относно съществени условия на договора - дали и каква сума в швейцарски франкове ще претендира банката от него и колко лева трябва да плати за погасяване на получената по кредита сума, какъв ще бъде размерът на месечните вноски, какви са икономическите причини да се промени договорената и предоставена сума на друга такава в швейцарски франкове, какви могат да бъдат икономическите последствия от въвеждането на този механизъм, какви са били конкретните икономически обстоятелства към момента на сключване на договора. Обективно не може да се очаква от средния потребител без специални знания и опит да оцени същественния валутен риск на база неясните и противоречиви клаузи на договора, нито да се предпази от него. Неравноправно е и да бъде договоряно между страните, целият риск да бъде в тежест на потребителя. Именно банката, която притежава специални знания и опит, би следвало да носи риск от промени в курсовите разлики, а не целият риск (лихвен и най-вече валутен) да бъде в тежест на потребителя-непрофесионалист в тази област.

В допълнение на гореизложеното, следва да се посочи, че в чл.2 ал.1-3 и чл. 6 ал.2 от договора всъщност е уреден един механизъм на двойно превалутиране, който изцяло се покрива с изложените данни в показанията на свидетелката и в заключението на вещото лице. От една страна, търговецът е приел за цел на кредитирането ползването на отпуснатата сума за заплащане на цена на имот, уговорена в лева, и е указал като условие за ползване на иначе посочена като предоставена в шв.франкове сума задължителното й „служебно“ превалутиране в лева. От друга страна, сметката за обслужване на кредита, където е предоставена валута във франкове и където е следвало да постъпват погасителни вноски в същата валута, е обозначена като блокирана и използването й е договорено чрез задължително превалутиране при теглене и опционен и също „служебно“ превалутиране по кръстосани курсове при внасяне във валута, различна от франкове. Съдът отчита, че за разлика от лихвения процент и тарифата на таксите, за които има изрично уговорки, че банката запазва права едностранно да определя размери, по отношение на валутните курсове липсва каквото и да е отделно съглашение. Няма и клауза, в която да е изявена ясно и недвусмислено воля на потребителя да получи облекчения срещу поемането на риска от

настъпващи промени в обявяваните текущо обменни съотношения на валутните курсове на международните пазари. Напротив, двойното превалутиране съответства именно на уговарянето на валутата на кредита само за целите на избора на по-изгоден за потребителя пазарен продукт. Този начин на формиране на волята на потребителя не може да се приеме за индивидуално договаряне на съзнателно поемане на валутен риск. Банката е следвало да поясни на клиента си потребител, че изборият от него продукт е изгоден не по принцип (както е подходила в случая), а само докато курсът на франка не се променя, но без кредитополучателят да има контрол над него и съответно предпочетеното кредитиране в тази валута е принципно високо рисково за лице, получаващо доходите си в друга валута (по необходимост понасящо курсова разлика от превалутиране към непривлекателна за останалите участници на пазара нисколихвена валута). Подобен валутен риск несъмнено представлява основание за повишаване на общите разходи по кредита, които подлежат на предварително оповестяване по чл. 58 ал. 1 т. 1 от ЗКИ. При промяна в тенденциите на валутния пазар (каквато търговецът е бил длъжен да предвижда), разходите на клиента при превалутирането на погасителните вноски, което той не би могъл да избегне при така уговорените клаузи, биха били необичайно високи. Тези разходи следва да бъдат предварително оповестени дори още в рекламните материали, мотивирали избора на клиента, като елемент, който би формирал по изключение ГПР по смисъла на чл. 22 ал. 2 т. 3, вр. ал.1 от ЗПК (отм.), приложим и за ипотечно кредитиране поради препращането към чл. 15 от чл. 3 ал. 5 от ЗПК (отм.). При липса на предварително оповестяване на валутния риск, породен от възможността за значително повишаване на разходите по обслужване на кредита поради курсови разлики, договарянето на валутно обвързано кредитиране не може да е индивидуално. Нещо повече, св. С., лично водила преговорите с ищцата, посочи, че не са коментирали конкретни опасности на кредита в шв.франкове, а единствено било говорено, че франкът не е с фиксиран курс. Същевременно ищцата се обезпокоила от непознатата валута, но кредитният инспектор я уверил, че няма никакъв риск и дори много служители на банката имали такива кредити, като показана ѝ била компютърна графика за 10 години назад, колко стабилна валута е шв.франк /отговорите по чл.176 ал 1 и 2 от ГПК/. Изложеното съдът счита, че по никакъв начин не удовлетворява изискването за добросъвестност на търговеца при предоставяне на целия нужен обем на гореописаната преддоговорна информация. Тъкмо обратното, затвърждава се изводът, че банката е спестила на ищцата ясна и конкретна информация за съществени параметри на договора, които са довели до значително неравновесие в правата и задълженията им. Същевременно, в преддоговорните им отношения с начало 04.03.2008 г., когато ищцата е подала молба до банката за кредит, на нея са били предоставени оферти за кредит в лева, които ответникът не оспори, относно дължими анюитетни вноски в лева. Втората от тези оферти ѝ е изпратена от св. С. на 19.02.2008 г., а на 02.06.2008 г. ѝ е бил изпратен проект на процесния договор и на приложение № 1 към него, но не и поисканото от нея приложение № 2 с погасителния план за целия срок на договора, т.к. той се генерирал в деня на усвояване на кредита по курс купува на шв.франк. В този смисъл, към датата на сключване на договора 03.06.2008 г., който е релевантният момент за преценка на неравноправието на оспорените клаузи /чл.145 ал.1 от ЗЗП/ - ищцата не е разполагала със съществената информация за конкретната равностойност в шв.франкове на отпуснатата ѝ в заем сума, както и за размерът на погасителните вноски поотделно и в общ размер. Тази информация ѝ е била предоставена от банката, едва след като ищцата се е задължила с договора, а именно – с приложение № 1 от 05.06.2008 г. и погасителен план от 10.06.2008 г. Изцяло неоснователни в тази връзка са ответните възражения, че към датата на сключване на договора ищцата е била наясно със съществените условия на договора, за които банката добросъвестно я е информирала по ясен и недвусмислен начин. Нещо повече, според задължителната съдебна практика /решение № 98/25.07.2017 г. по т.д. № 535/2016 г., ТК, I т.о. на ВКС; решение № 165/02.12.2016 г. по т.д. № 1777/2015 г., ТК, I т.о. на ВКС; решение № 205/07.11.2016 г. по т.д. № 154/2016 г., ТК, I т.о. на ВКС; решение № 95/13.09.2016 г. по т.д. № 240/2015 г., ТК, II т.о. на ВКС; решение № 424/02.12.2015 г. по гр.д. № 1899/2015 г., ГК, V г.о. на ВКС/, част от самия договор, а не във вътрешни правила на банката, следва да

бъде методът на изчисление на съответния лихвен процент с ясна и конкретно разписана изчислителна процедура, посочваща вида, количествените изражения и относителната тежест на всеки от компонентите – пазарни индекси и индикатори; както и конкретната формула за определяне на възнаградителната лихва като съществен елемент от съдържанието на този вид договор. В настоящия случай, процесният договор не съдържа подобно съдържание и банката не може да се счита за добросъвестна, за да е приложимо правилото на чл.144 ал.3 т.1 от ЗЗП. В този смисъл е последователната практика на Съда на ЕС /решение от 23.04.2015 г. по дело С - 96/14; решение от 30.04.2014 г. по дело С - 26/13; решение от 26.02.2015 г. по дело С - 143/13; решение по дело С-472/10; решение по съединени дела С-154/15, С-307/15 и С-308/15 от 21.12.2016 г./. Тълкуването на съда поставя като изискване за яснота и разбираемост, клаузата да е така формулирана, че да е разбираема не само от граматическа гледна точка, но и в договора да е изложен прозрачно точният механизъм за изменението на договора, както и отношението между този механизъм и механизма, предвиден в другите клаузи, така че потребителят да може да предвиди въз основа на ясни и разбираеми критерии произтичащите за него икономически последици. При съмнение относно смисъла на определено условие, то се тълкува по благоприятен за потребителя начин - чл. 147 ал. 2 от ЗЗП. Липсата на обективен характер и на основателност на причината за изменението на договора, както и непосочването на конкретните външни фактори/ показатели за това, не могат да се компенсират от уведомяването на потребителя и от правото му на прекратяване на договора (в този смисъл е решение от 21.03.2013 г. по дело С - 92/11 на СЕС). Инкорпорирането пък на сделка по покупка на непривлекателна (поради ниската ѝ лихвоносност) валута в рекламиран като изгоден за потребителя вид валутен кредит, по начин, който изключва ясното осъзнаване на валутния риск и отражението му върху общата себестойност на сключения договор - ограничава съществено неподготвения професионално и относително осведомен и обичайно наблюдателен потребител, да прецени последиците от избора на франка като валута на кредитирането. Изцяло ирелевантни за спора са възраженията на ответника, че ищцата била икономист, а и юрист, при което по-добре можела да разбере същината на договора. Както вече се посочи, при сключването на процесния договор ищцата не е действала като търговец, нито закупеният от нея имот е с предназначение за евентуални търговска или професионална дейност, каквито възражения по делото не се направиха. Ето защо, тя се включва в кръга лица – потребители на банкова услуга, по смисъла на §13 т.1 от ДР на ЗЗП, без оглед на професионалната си квалификация, житейски опит, лични качества и пр. При разпита си в открито с.з., вещото лице посочи, че един средностатистически потребител не би могъл да разбере методиката на банката за определяне на лихвения процент по кредитите, за да може да прецени за себе си, какъв е кредитният риск.

Ответникът не проведе пълно и главно доказаване на възражението си, че всички оспорени от ищцата клаузи от процесния договор са били индивидуално уговорени с нея, за да е приложимо спрямо тях изключението по чл.146 ал.1 от ЗЗП. Напротив налага се извод, че изпратеният ѝ проект за договор е бил изготвен предварително - типов и стандартно предлаган на клиентите на банката за съответния вид кредит /чл.146 ал.2 от ЗЗП/. На това сочи в показанията си св. С., която като кредитен инспектор не разполагала и с правомощията, да променя негови клаузи. Потвърждава се и от представените от ищцата три договора за кредит, сключени от трети за делото физически лица, като кредитополучатели, с банки, чиито правопреемник е ответното дружество, в периоди близки до процесния за кредити в шв.франкове и в евро. В тези договори оспорваните в настоящото производство клаузи на чл.3 ал.1 и ал.5, чл.6 ал.2, чл.7 ал.2, чл.12 ал.1, чл. 22 ал.1 и ал. 2 са идентични с клаузи от цитираните три договора, не само по съдържание, но и като номерация. При потребителски договор и възражение за неравноправен характер на клаузи от същия, тежестта на доказване, че определено условие от договора е уговорено индивидуално, е на търговеца или доставчика. В този смисъл, при позоваване на неравноправен характер на договорна клауза от потребител или при служебна проверка от съда за евентуално неравноправен характер на клауза от потребителски договор, съгласно решение № 23/

07.07.2016 г. по т.д. № 3686/14 г. на ВКС, I т.о., търговецът или доставчикът следва да установи индивидуалното уговаряне на оспорената клауза, като само обстоятелството, че договорът е подписан е ирелевантно за дължимата от съда защита на потребителя. Ако посоченото обстоятелство - подписване на договора от потребителя, би освобождавало търговеца от задължението да докаже, че клаузите са били индивидуално уговорени, това поначало би имало за последица изключване на защитата при всички потребителски договори. Индивидуално уговорена клауза по смисъла на чл. 146 от ЗЗП е клауза в потребителски договор, която не е била изготвена предварително от търговеца или доставчика, или дори и да е била изготвена предварително, потребителят е могъл да изрази становище по нейното съдържание, доколкото при достатъчно информиран избор, я е приел. В случая обаче по вече изложените съображения, ищцата не е разполагала с такъв избор. В изложения смисъл е и задължителната съдебна практика по решение № 98/ 25.07.2017 г. по т.д. № 535/2016 г., ТК, I т.о. на ВКС.

Предвид гореизложените съображения, оспорените в настоящото производство клаузи от процесния договор на чл.3 ал.1 и ал.5, чл.6 ал.2, чл.7 ал.2, чл.12 ал.1, чл. 22 ал.1 и ал. 2 – съдът намира за нищожни, като неравноправни и неиндивидуално уговорени /чл.146 ал.1, вр. чл.143, вр.чл.147 от ЗЗП, вр. чл.26 ал.1 от ЗЗД/. Ето защо, предявеният главен иск следва да се уважи изцяло, като се прогласи нищожността на всички описани клаузи. По отношение на клаузата на чл.6 ал.2 ищцата претендира още, съдът да замени съдържанието ѝ, като текстът от първото изречение „ ... швейцарски франкове“ и целият текст на второто изречение „В случай, че на съответния падеж на погасителна вноска по главницата и/или лихвата кредитополучателят не е осигурил дължимата сума в швейцарски франкове по сметката си по чл.2, ал.1, но има средства в лева или евро по своите сметки в банката, погасяването на кредита се извършва с тези средства след служебно изкупуване от банката на дължимите швейцарски франкове по курс „продава“ на Юробанк И ЕФ ДЖИ България АД за швейцарския франк към лева/евро, за което кредитополучателят с подписването на настоящия договор дава своето неотменимо и безусловно съгласие и оправомощава банката“ – да се заличат, като разпоредбата придобие следния вид: „Погасяването на кредита се извършва във валутата, в която същият е разрешен и усвоен.". Тази претенция като неоснователна следва да се отхвърли. Според задължителна практика /решение № 77/ 22.04.2015 г. по гр. дело № 4452/2014 г., ГК, III г.о. на ВКС/, съдът не следва да допълва неравноправните клаузи с цел да отстрани порока /решение на СЕС от 14.06.2012 г. по дело С-618/10/. В този смисъл е и последователната практика на СЕС. В решение на Съда от 30.04.2014 г. по дело С-26/13, изрично се сочи, че чл.6 §1 от Директива 93/13 трябва да се тълкува в смисъл, че при положение като разглежданото в главното производство, при което договор, сключен между продавач или доставчик и потребител, не може да се изпълни след премахването на неравноправна клауза, посочената разпоредба допуска национална правна уредба, която дава възможност на националния съд да отстрани причините за недействителността на неравноправната клауза, като замени тази клауза с диспозитивна разпоредба от националното право. Настоящият случай не е такъв, доколкото отстраняването на причините за недействителността на неравноправната клауза се постига именно с обявяването ѝ за нищожна, без за постигането на този ефект да е необходимо заместването ѝ с диспозитивна разпоредба от националното право, наличието на каквато конкретна разпоредба в българското законодателство нито се твърди, нито се установява. Принципно положение по първото от цитираните решения на СЕС, че съдът следва да се въздържа от изменение на неравноправните клаузи намира своето продължение в решение на СЕС от 21.01.2015 г. по съединени дела С 482/13, С 484/13, С 485/13 и С 487/13. В него се сочи, че като последица от установяване на неравноправност на разпоредба от договор между потребител и продавач или доставчик от текста на чл. 6 § 1 от Директива 93/13 е видно, че националните съдилища са длъжни само да не прилагат неравноправните договорни клаузи, така че те да нямат задължителна сила за потребителя, но не са овластени да изменят съдържанието им. Всъщност договорът трябва по принцип да продължи да действа, без друго изменение освен произтичащото от премахването на неравноправните клаузи, доколкото съгласно нормите на

вътрешното право съществува правна възможност така да се запази договорът (решения Banco Español de Crédito, C 618/10, т. 65 и Asbeek Brusse и De Man Garabito, C 488/11, т. 57). Нещо повече, застъпва се, че ако на националния съд бъде позволено да изменя съдържанието на неравноправните клаузи, фактически подобно правомощие би могло да застраши постигането на дългосрочната цел на чл. 7 от Директивата. СЕС изрично е приел, че чл. 6 § 1 от Директива № 93/13 не допуска правна уредба на държава членка, която дава възможност на националния съд, когато констатира нищожността на неравноправна клауза в договор между продавач или доставчик и потребител, да допълни договора, като измени съдържанието на тази клауза. Излага и допълнителни мотиви, че признава, че националният съд може да замени неравноправна клауза с диспозитивна разпоредба от националното право, при условие че това заместване съответства на целта на чл. 6 § 1 от Директива № 93/13 и позволява възстановяване на действително равновесие между правата и задълженията на договарящите страни. Тази възможност обаче съществува само в случаите, когато обявяването на неравноправната клауза за нищожна би задължило съда да обяви недействителността на договора в неговата цялост, излагайки по този начин потребителя на последици, които биха го поставили в неблагоприятно положение. Но настоящият случай не е такъв – липсва недействителност на договора като цяло и неоснователно е ответното възражение за обратното, предвид изобилната задължителна съдебна практика по подобни казуси, цитирана по - горе. Не на последно място, отмяната на разглежданите договорни клаузи не може да доведе до възникване на неблагоприятни последици за потребителя, за да се търси заместването им от съда.

По същите съображения, които не следва да се преповтарят, като неоснователен следва да се отхвърли и искът по чл.124 ал.1 от ГПК, съдът да постанови решение, с което да приеме, че посоченото в чл.1 от процесния договор и погасителен план към него правоотношение относно задължение в размер на 49 370 шв. франка не е съществувало още с момента на подписване на договора, а дължимата сума по него е била всъщност 58 770 лева, каквато сума е фактически отпусната и усвоена на датата на усвояване на кредита и каквато логично би следвало да бъде върната на кредитодателя; както и да постанови изменение на чл.6 ал. 2 от договора, като се заличи текстът от изр. първо - „швейцарски франкове“. Този иск що се отнася до чл.6 ал. 2 от договора съдът приема, че е предявен при условията на евентуалност, спрямо главния иск относно същата клауза, който съдът в частта на изменението на нормата отхвърли. В този смисъл, съдът дължи произнасяне и по евентуалния такъв. В допълнение на горните съображения, следва да се има предвид и обстоятелството, че ищцата не е предявила иск за нищожността на чл.1 от процесния договор и на погасителния план към него, за да иска заместването на тяхно евентуално неравноправно съдържание с друго такова.

По предявените осъдителни искове съдът намира следното:

Първият фактически състав на чл. 55 ал. 1 от ЗЗД изисква предаване, съответно получаване, на нещо при начална липса на основание, т.е. когато още при самото получаване липсва основание за преминаване на блага от имуществото на едно лице в имуществото на друго. Начална липса на основание е налице и в случаите, когато е получено нещо въз основа на нищожен акт, както е и в настоящия случай, предвид прогласяването на нищожността на горесцитираните договорни клаузи относно възможността за едностранната промяна на лихвения процент от банката, довела до плащането на по-високи от договорно определените анюитетни вноски; както и относно определяне на кредитното задължение във франкове и възлагането на потребителя на риска от курсовите разлики между валутите. Назначената по делото експертиза изчисли размера в CHF на разликата между всяка от първоначално договорените анюитетни вноски по първоначалния погасителен план и всяка от фактически заплатените по договора за претендиращия период от 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г., а именно - 2 528,28 шв. франка. Доколкото обаче този иск е предявен за сумата от 2 066,27 шв.франка, същият следва да се уважи като основателен и доказан до този размер. Експертизата изчисли още, размерът в CHF на разликата между действително платените годишни такси за управление на кредита върху остатъка от главницата по кредита (0,3% върху сумата на

непогасената главница годишно върху остатъка по кредита), спрямо тези по първоначалния погасителен план за претендирания период от 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г., а именно - 19,32 шв. франка. Доколкото обаче този иск е предявен за сумата от 9,61 шв.франка, същият следва да се уважи като основателен и доказан до този размер. Вещото лице изчисли размера в лева на разликата между курса на CHF, определен от банката в деня на отпускане на кредита, и курса му към датите на всяка от заплатените в CHF анюитетни вноски за претендирания период от 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г., а именно – 10 251,94 лева. До този размер искът следва да се уважи, а за разликата до пълния му предявен размер от 10 670,95 лева, като неоснователен и недоказан следва да се отхвърли. Съдът счита, че няма пречка за присъждането на тази сума в лева, въпреки постановеното в Тълкувателно решение № 4/29.04.2015 г. по т.д. № 4/2014 г. на ОСГТК на ВКС и в Тълкувателно решение № 2/01.12.1997 г. по д. № 2/1997 г. на ОСГК на ВКС; че паричните суми, уговорени в чуждестранна валута, се дължат и съответно присъждат от съда в съответната валута. Това е така, доколкото разглежданият от цитираните решения въпрос се отнася само до случаите, при които плащането в чуждестранна валута се дължи въз основа на договор и не касае парични задължения, чийто източник не е договорен. А както се посочи, основанийето за присъждане на сумата в лева е извъндоговорно – неоснователно обогатяване.

Що се отнася до акцесорните осъдителни иски за присъждане на обезщетения за забава върху горесцитираните главници – същите като неоснователни и недоказани следва да се отхвърлят изцяло. Въпреки изрично указаната на ищцата доказателствена тежест, тя не ангажира доказателства за това, ответникът да е изпаднал в забава за заплащането им в сочения период преди предявяване на иска. При неоснователно обогатяване, както е в случая, обезщетение за забава в размер на законната лихва по чл. 86 ал. 1 от ЗЗД се дължи не от момента на настъпване на неоснователното обогатяване, а от момента на поканата, отправена от кредитора до длъжника да заплати обезщетение за неоснователно обогатяване. В този смисъл е и задължителната съдебна практика, формирана в решение № 706/30.12.2010 г. по гр.д. № 1769/2009 г., III г. о., ГК на ВКС. Когато няма определен ден за изпълнение, какъвто е настоящият случай, длъжникът изпада в забава, след като бъде поканен от кредитора /чл.84 ал.2 от ЗЗД/. В случая нито се твърди, нито се доказва, наличието на покана за връщането на процесните главници преди предявяването на иска. Ето защо, следва да се отхвърлят изцяло исковите – да се присъди на ищцата обезщетение в размер на законната лихва върху надплатените анюитетни вноски за периода 01.01.2014 г. - 23.12.2016 г., на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, а именно – 224,21 шв. франка; както и да ѝ се присъди обезщетение в размер на законната лихва върху надплатените курсови разлики за периода 01.01.2014 г. - 23.12.2016 г., на основание чл.86 ал.1 от ЗЗД, а именно - 1 002,63 лева.

Върху всяка от главниците следва да се присъди законната лихва от датата на предявяване на иска 23.12.2016 г. до окончателното им изплащане.

Предвид уважените части от предявените иски /чл.78 ал.1, вр. чл.80 от ГПК/, ответникът следва да бъде осъден, да заплати на ищцата деловодни разноси в общ размер от 964,24 лв.

Предвид отхвърлените части от предявените иски /чл.78 ал.3, вр. чл.80 от ГПК/, ищцата следва да бъде осъдена, да заплати на ответника деловодни разноси в общ размер от 3 579,58 лв.

Мотивиран така, съдът

Р Е Ш И :

По предявените от М.Б.П. с ЕГН ***** ***, против „Юробанк България“ АД, с ЕИК 000694749, със седалище и адрес на управление в гр. София 1766, район „Витоша“, ул. „Околовръстен път“ № 260, представлявано от Д.Б.Ш. с ЕГН *****

- изпълнителен директор и М.И.В. с ЕГН ***** – прокурист; обективно съединени искове с правни основания чл.26 ал.1 от ЗЗД, вр. чл.143 и чл.146 от ЗЗП; чл.124 ал.1 от ГПК; чл.55 ал.1 и чл.86 ал.1 от ЗЗД:

ПРОГЛАСЯВА НИЩОЖНОСТТА на следните клаузи от договор за кредит за покупка на недвижим имот № HL35069/03.06.2008 г., сключен между М.Б.П. с ЕГН ***** и „Юробанк И Еф Джи България“ АД с ЕИК 000694749; а именно – клаузите на *чл.3 ал.1 и ал.5, чл.6 ал.2, чл.7 ал.2, чл.12 ал.1, чл. 22 ал.1 и ал. 2 от договора*.

ОТХВЪРЛЯ ищцовата претенция по отношение на клаузата на чл.6 ал.2 от договора - съдът да замести съдържанието ѝ, като текстът от първото изречение „швейцарски франкове“ и целият текст на второто изречение „В случай, че на съответния падеж на погасителна вноска по главницата и/или лихвата кредитополучателят не е осигурил дължимата сума в швейцарски франкове по сметката си по чл.2, ал.1, но има средства в лева или евро по своите сметки в банката, погасяването на кредита се извършва с тези средства след служебно изкупуване от банката на дължимите швейцарски франкове по курс „продава“ на Юробанк И Еф Джи България АД за швейцарския франк към лева/евро, за което кредитополучателят с подписването на настоящия договор дава своето неотменимо и безусловно съгласие и оправомощава банката“ – да се заличат, като разпоредбата придобие следния вид: „Погасяването на кредита се извършва във валутата, в която същият е разрешен и усвоен.“

ОТХВЪРЛЯ исковете по чл.124 ал.1 от ГПК, съдът да постанови решение, с което да приеме, че посоченото в чл.1 от договора и погасителния план към него правоотношение относно задължение в размер на 49 370 швейцарски франка не е съществувало още с момента на подписване на договора, а дължимата сума по него била всъщност 58 770 лева, каквато сума била фактически отпусната и усвоена на датата на усвояване на кредита и каквато следвало да бъде върната на кредитодателя; както и да постанови изменение на чл.6 ал. 2 от договора, като се заличи текстът от изр. първо - „швейцарски франкове“.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД с ЕИК 000694749 **ДА ЗАПЛАТИ** на М.Б.П. с ЕГН ***** **СУМИТЕ от 2 066,27 швейцарски франка**, представляващи разликата между всяка от първоначално договорените анюитетни вноски по първоначалния погасителен план и всяка от фактически заплатените по договора за периода от 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г.; както и **9,61 швейцарски франка**, представляващи разликата между действително платените годишни такси за управление на кредита върху остатъка от главницата по кредита, спрямо тези по първоначалния погасителен план за същия период; ведно **със законната лихва** върху всяка от главниците от датата на предявяване на иска 23.12.2016 г. до окончателното изплащане; като акцесорния иск изцяло за сумата от 224,21 швейцарски франка, представляваща обезщетение за забава върху надплатените анюитетни вноски за периода 01.01.2014 г.- 23.12.2016 г., **ОТХВЪРЛЯ**.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД с ЕИК 000694749 **ДА ЗАПЛАТИ** на М.Б.П. с ЕГН ***** **СУМАТА от 10 251,94 лева**, представляваща разликата между курса на швейцарския франк, определен от банката в деня на отпускане на кредита, и курса му към датите на всяка от заплатените в швейцарски франкове анюитетни вноски по договора за периода от 01.01.2012 г. до 23.12.2016 г.; ведно **със законната лихва** от датата на предявяване на иска 23.12.2016 г. до окончателното изплащане; като иска за разликата до пълния предявен размер от 10 670,95 лева; както и акцесорния иск изцяло за сумата от 1 002,63 лева, представляваща

обезщетение за забава върху тази главница за периода 01.01.2014 г. - 23.12.2016 г.,
ОТХВЪРЛЯ.

ОСЪЖДА „Юробанк България“ АД с ЕИК 000694749 ДА ЗАПЛАТИ на М.Б.П. с ЕГН ***** СУМАТА от **964,24 лв.** деловодни разноски.

ОСЪЖДА М.Б.П. с ЕГН ***** ДА ЗАПЛАТИ на „Юробанк България“ АД с ЕИК 000694749 СУМАТА от **3 579,58 лв.** деловодни разноски.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Хасково в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

СЪДИЯ : /п/ не се чете

Вярно с оригинала!

Секретар: Е.С.